

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО ДОЧІРНЬОМУ ПІДПРИЄМСТВУ "РОМАНІВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК"
ЖИТОМИРСЬКОГО ОБЛАСНОГО КОМУНАЛЬНОГО АГРОЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА "ЖИТОМИРОБЛАГРОЛІС"

"18" 09 2025

селище Романів Житомирського району Житомирської області

На звернення дочірнього підприємства "Романівський лісгосп АПК", Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства "Житомироблагроліс" (далі - ДП "Романівський лісгосп АПК"), лист №450 від 12.09.2025 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісзахист» ДСЛП «Київлісзахист» Вікторією ОРЕШКО, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісзахист» ДСЛП «Київлісзахист» Тамарою МАЦКОВОЮ, головним лісничим ДП "Романівський лісгосп АПК" Віктором ТКАЧЕНКО та посадових осіб лісництв ДП "Романівський лісгосп АПК", а саме: лісничого Соболівського лісництва Сергія ДРИВИЦЬКОГО, лісничого Баранівського лісництва Вадима ЖУЧИКА, лісничого Ольшанського лісництва В'ячеслава ДЕМБІЦЬКОГО, лісничого Чуднівського лісництва Павла ЯРОШОВЦЯ, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по ДП "Романівський лісгосп АПК", що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до пункту 3 "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (далі - СПЛУ).

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2014 року, станом на 01.01.2015 року по ДП "Романівський лісгосп АПК";

- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

- лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісзахист» ДСЛП "Київлісзахист" було проведено 17.09.2025 року.

Насадження обстежені на загальній площі – 139,7 гектарів, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га							
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Баранівське	75	2	10.7		10.7	6С32БП1ОС1ВЛЧ	75	0.60	1	24	32	260	1	ВСП	стовбурова гниль, (всих. дерев Бп, Ос, Влч)	5	2	відпад	
Ольшанське	2	4	36.0	(1)	31.3	7С33БП+ДЗ+ВЛЧ+ОС	63	0.70	1А	24	28	290	2	ВСП	стовбурові шкідники	10	3	відпад	
Ольшанське	11	13	8.5	(1)	4.5	10СЗ	60	0.75	1А	23	24	370	4	ВСП	стовбурова гниль, (всих. дерев Бп, Ос, Влч)	10	3	відпад	
Ольшанське	14	12	2.8		2.8	10СЗ	60	0.85	1А	24	24	460	4	ВСП	стовбурові шкідники	5	1	відпад	
Ольшанське	19	8	2.2		2.2	7БПЗВЛЧ	45	0.70	2	19	20	180	4	ВСП	стовбурова гниль	8	4	відпад	
Ольшанське	23	5	10.5		10.5	4Д34ОС1БП1ВЛЧ+СЗ+ГЗ	65	0.60	2	21	24	210	3	ВСП	стовбурова гниль	10	5	слабка	
Ольшанське	24	22	2.9		2.9	6С33ВЛЧ1БП+ОС	65	0.65	1	23	28	270	3	ВСП	стовбурова гниль, (всих. дерев Бп, Ос, Влч)	15	6	слабка	
Ольшанське	25	13	1.7		1.7	10СЗ+БП	70	0.60	1	23	26	290	2	ВСП	стовбурові шкідники	10	3	відпад	
Ольшанське	29	1	0.5		0.5	6С32БП1ВЛЧ1ОС+ГЗ	60	0.70	1А	23	28	290	4	ВСП	стовбурові шкідники	10	3	відпад	
Соболівське	5	5	18.5		18.5	4БПЗОСЗВЛЧ	50	0.70	2	18	18	190	4	ВСП	стовбурова гниль	5	3	відпад	
Соболівське	6	28	1.6		1.6	6ВЛЧ2БП2ОС	50	0.70	2	20	20	200	4	ВСП	стовбурова гниль	10	5	слабка	
Соболівське	93	12	0.7		0.7	10СЗ+БП+ДЗ	55	0.80	1А	23	24	380	3	ВСП	стовбурові шкідники	15	4	відпад	
Чуднівське	4	4	4.9		4.9	7С31ДЧР2БП	45	0.85	1А	20	20	285	3	ВСП	вітровал, бурелом	15	5	слабка	

Чуднівське	5	22	5.2		5.2	6С32Д31БП1ОС	70	0.60	1А	26	28	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	10	3	відпад
Чуднівське	9	16	1.4		1.4	10С3	64	0.75	1А	25	28	400	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	5	слабка
Чуднівське	9	20	2.3		2.3	10С3	68	0.70	1	25	26	390	4	ВСР	вітровал, бурелом	10	3	відпад
Чуднівське	9	21	1.3		1.3	10С3	69	0.70	1	25	28	390	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	4	відпад
Чуднівське	9	23	2.3	(4)	1.8	10С3	69	0.70	1	25	28	390	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	4	відпад
Чуднівське	9	29	1.9		1.9	6С34БП+ДЗ	55	0.70	1А	23	24	290	4	ВСР	вітровал, бурелом	10	3	відпад
Чуднівське	12	3	11.0		11.0	7Д31Я31БП1ОС+ВЛЧ	75	0.70	1	23	26	270	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	6	слабка
Чуднівське	12	7	3.1		3.1	8Д32БП	75	0.70	2	20	24	230	4	ВСР	вітровал, бурелом	15	7	слабка
Чуднівське	12	9	5.0		5.0	4БП2ОС2ВЛЧ1ДЗ	45	0.75	2	19	20	210	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	10	середня
Чуднівське	15	10	6.2		6.2	9С31ДЗ	56	0.75	1А	23	24	340	4	ВСР	вітровал, бурелом	10	3	відпад
Чуднівське	15	16	2.7		2.7	9С31БП	65	0.75	1А	25	28	410	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	5	слабка
Чуднівське	22	6	2.5		2.5	7БП2ОС1ВЛЧ	25	0.70	2	13	12	110	4	ВСР	стовбурова гниль	10	9	слабка
Чуднівське	30	7	2.5		2.5	10С3	58	0.90	1А	25	26	490	3	ВСР	стовбурові шкідники	20	4	відпад

Разом виявлено по підприємству:	139.7				
В тому числі:	0.0	відпад	слабка	середня	сильна
	139.7	94.1	40.6	5.0	
Шкідники	39.5	відпад	слабка	середня	сильна
		39.5			
стовбурові шкідники	39.5	39.5			
Хвороби	53.4	відпад	слабка	середня	сильна
		35.9	17.5		
стовбурова гниль	53.4	35.9	17.5		
Інші причини	46.8	відпад	слабка	середня	сильна
		18.7	23.1	5.0	
вітровал, бурелом	46.8	18.7	23.1	5.0	

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження **стовбуровими шкідниками**. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійних (V-VI - категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шести зубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло - зеленого або жовтуватого кольору мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Обстежені насадження є пошкоджені внаслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, **вітровалу та бурелому**), що пройшли в насадженнях ДП "Романівський лісгосп АПК" в 2025 році.

Вітровалом та буреломом пошкоджені, як хвойні, так і листяні породи. Спостерігається дерева різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу, за рахунок чого створюється захаращеність, що є осередками поширення стовбурових шкідників.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

У листяних насадженнях, відмічається суховершинність (виникає внаслідок порушення водного обміну), червонувато-бурий колір ураженої деревини, наявність пустот, розтріскування річних кілець. Спостерігається значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні розтріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі язви з стовбуровою гниллю (високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі скелетні гілки в різних частинах стовбура). Поодинокі спостерігаються дерева V категорії санітарного стану (заселені та відпрацьовані стовбуровими комахами) та VI категорії санітарного стану (відсутність листя, гілок другого та третього порядків, опадання кори). Дерев різних порід мають ознаки заселення стовбуровими комахами з родини вусачів *Gerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго).

Виявлено ураження листяних насаджень **стовбуровими гнилями**, до складу яких входять дерева: *берези, осики та вільхи чорної*. Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розтріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої) із плодовими тілами на висоті від 3 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена **несправжнім трутовиком** (*Phellinus robustus*), справжнім трутовиком (**березова губка**) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

В насадженнях до складу яких входить береза повисла (є стиглою та перестійною, та враженою стовбуровою гниллю), мають ознаки заселення стовбуровими комахами, ймовірно з родини вусачів *Gerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Виявлено високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі скелетні гілки в різних частинах стовбура. Характер ураження – поодинокий.

Також відмічається, що наявна велика кількість дерев які, не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях **накопичується неліквідна деревина**.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по ДП "Романівський лісгосп АПК" на загальній площі – **139,7 гектарів**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **139,7 гектарів**.

3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.

5. В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами ДП "Романівський лісгосп АПК", та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.

7. Лісовій охороні ДП "Романівський лісгосп АПК", вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.

8. При проведенні відводів, під вибірккові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

9. Спеціалістам ДП "Романівський лісгосп АПК", при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

Акт складено в 2-ох примірниках:

1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - ДП "Романівський лісгосп АПК"

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

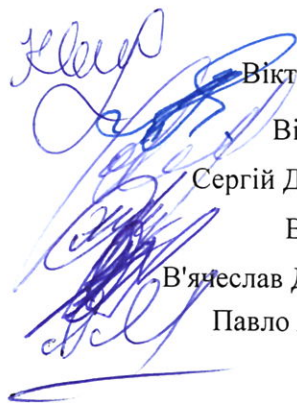
Головний лісничий ДП "Романівський лісгосп АПК"

Лісничий Соболівського лісництва

Лісничий Баранівського лісництва

Лісничий Ольшанського лісництва

Лісничого Чуднівського лісництва

Вікторія ОРЕШКО

Віктор Ткаченко

Сергій ДРИВИЦЬКИЙ

Вадим ЖУЧИК

В'ячеслав ДЕМБИЦЬКИЙ

Павло ЯРОШОВЕЦЬ